

Kar dva požara smo imeli pred kratkim. Na praznik Marijinega Vnebovzeta zvečer je pogorela kmečka hiša, lansko leto postavljena, v Kuzmi, in dan pozneje se je oglasil plat zvona in oznanjal, da gori v Natjoševcih. Gasilci, ki so bili hitro na kraju nesreče, so požar omejili.

Cestni promet in nesreča. Že večkrat smo omenjali o kakšni večji nesreči na cestah. Dandanes, ko je avtomobilski promet tako močno razvit, se kmečki ljudje kaj radi še vedno držijo leve strani, ne da bi se držali predpisane desne strani. Neobhodno je potrebno, da se vozniki kakor šoferji drže cestnih predpisov. Pogoste nesreče so krivi večinoma vozniki sami, ker se ne zmenijo za pravočasen signal šoferjev. Tako se je tudi zgodila nesreča dne 13. avgusta pri Gradišču poleg Tišine. Hlapec posestnika Horvata iz Krajne je vozil v mlin zrnje na mletje. Dohitel ga je avtomobil, ki je vozil s precejšnjo brzino, in treščil z vso silo ob voz. Zadnje kolo se je popolnoma razbilo, drugo kolo se polomilo, hlapec pa je zletel z voza daleč na njivo. Nekaj vreč se je raztrgalo in zrnje se je vsulo iz njih na cesto. Kljub močnemu signaliziranju šoferja se voz ni izognil pravočasno in ko je prispel avto do voza, je bil ta še z zadnjim delom na sredi ceste. Škode je bilo okoli 300 Din. Vozniki, bodite previdni!

Kmečka kriza. Z velikimi skrbmi in upanjem pričakuje naš kmet novega zakona o zaščiti kmeta. Skoraj na tleh je in prezadolžen, da bi se mogel opomoči brez izdatne državne pomoči. Naš poslanec se v svojem listu zavzema za dvig kmečkih pridelkov, a ničesar še ni storil glede cen živine v Slovenski krajini. Dobro bi bilo, da bi smel še kdo drugi kupovati, mogoče bi pa le malo lažje potem prodajal kmet svojo živino.

Vešala — dosmrtna ječa — oprostitev.

Dne 20. avgusta je pričela v Mariboru obnovitvena obravnava, ki je vzbudila največje zanimanje in je prinesla po dolgih letih žrtvam porotne obsodbe oprostitev dne 22. avgusta.

Pri omenjeni obnovitveni obravnavi je šlo za še danes skrivnostni umor neznanca v gozdu pri Sv. Benediktu v Slov. gor.

Dne 7. septembra 1920 je našla neka deklica pri nabiranju gob v Benediškem gozdu ob potoku ubitega moškega. Na kraj najdbe poklicana sodna komisija od Sv. Lenarta v Slov. gor. je ugotovila samo to, da je bil neznanec oblečen v staro avstrijsko vojaško suknjo in ozke hlače. Na glavi je imel ubiti moški več smrtonosnih ran, prerezan vrat in tudi na tilniku zevačorano. Našli so še pri mrtvem v časopisni papir zaviti 11 avstrijskih kron in na roki prstan z rdečim kamnom. Po ogledu so truplo pokopali na pokopališču pri Sv. Benediktu in vsa poizvedovanja o ubitem ter izropanem tujcu so bila do danes zaman.

Sum zločina je padel na brata Ivana ter Jožefa Markuzi v Drvanji pri Sv. Benediktu in na posestnika Miha Zemljiča, ki je bil z Markuzijevimi v poslovnih odnosih. Slučaj umora je imelo najprej v rokah šentlenarško sodišče, ki je pa osumljene izpustilo radi pomanjkanja dokazov.

Ljudje so pa naprej govorili o zagonetnem umoru in na podlagi ljudske govorice so morali osumljeni pred okrožno sodišče v Maribor, ki jih je prvič oprostilo.

Oprostitev ni bila nekaterim po volji. Ljudske govorice so postajale vedno glasnejše in tako vidimo dne 19. septembra 1926 Ivana Markuzi, njegovo ženo Ano, Jožefa Markuzi in Miha Zemljiča pred poroto v Mariboru.

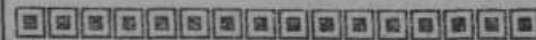
Porotna razprava je trajala tri dni in porotniki so potrdili skoro vsa jim postavljena glavna vprašanja. Radi krivdoreka porote je bil Ivan Markuzi obsojen na smrt na vešalih, njegov brat Jožef Markuzi in Miha Zemljič na dosmrtno ječo, Ivanova žena Ana na tri leta ječe. Pozneje je bil na smrt obsojen Ivan Markuzi pomiloščen na dosmrtno ječo.

Ptujčani!

Ptuj in okolica kupuje šolske potrebnosti v knjigarni Tiskarno sv. Cirila, Slovenski trg 7.

Tiskarna sv. Cirila.

Oba Markuzija in Zemljič sta prestajala kazen v mariborski kaznilnici, žena Ana je odsedela tri leta v Begunjah.

Vsi obsojeni so zatrjevali nedolžnost, o kateri je bil tudi prepričan njih zagovornik g. dr. Komavli v Mariboru. Omenjeni odvetnik se je trudil od obsodbe leta 1926 do proti koncu lanskega leta, da bi spravil slučaj umora v Benediškem gozdu ponovno do obravnave. Zbral je veliko gradiva, ki je govorilo za nedolžnost obsojenih.

Dne 18. septembra 1934 je sklenilo mariborsko okrožno sodišče ponovno razpravo, ki je pričela poprej omenjenega dne.

Zaslišanih je bilo 64 prič, ki so govorile za oprostitev in proti. Glavni obremenilni prič sta zašli parkrat v protislovja, obsojeni so se zagovarjali kakor leta 1926.

V četrtek dne 22. avgusta je razglasilo okrožno sodišče oprostilno sodbo in je na dosmrtno ječo obsojene takoj izpustilo na svobodo.

Oba brata Markuzi večletna ječa vidno ni zdelala, pač pa je ob zdravje ubogi Zemljič, ki je bil pri obnovitveni obravnavi tako slab, da sta ga morala paznika podpirati, če je hotel vstati.

Oprostilna sodba je bila sprejeta z največjim veseljem od treh obsojenih in od mariborske ter ljudske javnosti po Slovenskih goricah.

strašno kislimi obrazi. Gostitelj mu je celo namignil, da ni ravno zaželen gost v njegovi družbi. Sir Hamm-broke se je moral precej truditi, da je ljudem dopovedal resnico o sebi ter ob enem proklet razširjalve govorice, ki lahko store najbolj poštenemu človeku nepopravljivo in veliko škodo.

Zmagovalec v plovski tekmi piva.

V severnoameriškem mestu Los Angeles se je vršila iz 10 raznih pokrajin tekma, kateri bo največ popil piva. Pivo je bilo v posodi.

HRANILNE KNJIZICE vseh denarnih zavodov kupujemo po najboljši ceni — Bančno kom. zavod Maribor, Aleksandrova cesta 40. 839

vanju — krič tožbe, divji in strahoten. Temu so sledile ure smrtnega miru in tišine.

»Odpočij se«, je prigovarjal Lavison, »te bom že zbudil, če pridejo.«

Kakor hitro se je dotaknil Franc odej, je že zaspal. Jutro je prisvetilo, zbudil se je in videl poleg ognja orjaka, ki je dremal ter kimal.

»Kaj je bilo? Zakaj me nisi zbudil?«

»Volkovi so se samo grizli radi poginjenih psov.«

V tem trenutku je zapazil Franc volka, ki se je prikazal iznad pobočja. Pritisnil je puško k licu in oddal strel. Zver je odbrzela po treh nogah in zginila za gričem. Lovci se splezali na hriček in z vrha je ogledoval, kam bi se bil skril volk. Že je zazrl pošast, ki je stala 100 korakov pred njim čisto mirno v kotanji. Kakor hitro je pomeril Franc, je zver omahnila na stran. Ogledal si je zadetega volka in ugotovil, da ga je ubila krogla. Pograbil ga je za prve tace in ga vlekel k ognju. Amerikanec je hotel potegniti volka iz kože, a se je glasno začudil:

»Za zlodja, temu manjka prva taca!«

»Čudno. Dobro sem še videl, kako mu je bingljala za kožo, ko je hitel navzgor po pobočju. Jo bom poiskal.«

Šel je za krvavo sledjo v snegu do mesta, kjer se je zgrudil volk in od tam do točke, kjer je zadel krogla nogo. Nikjer sledi o taci.

»Kako, je nisi našel?« je vprašal Lavison.

»Ne in to je ravno zagonetka. Sneg je trd in taca se ni mogla vgrezniti.«

»Ihm, zver je pač požrla svojo lastno taco«, se je glasil Amerikančev odgovor. »Le poglej, na zobeh se pozna, da je moja razlaga pravilna.«

»Volkovi so včasih čisto ob pamet. Že samo duh po krvi in ničesar drugega je zadošoval, da je ranjenec pogoltnil lastno taco.«

Še nekaj bolj izrednega nego volk s svojo nogo v želodec je bilo kučranje vprege steklih psov. Oba lovca sta udrihala na vso moč po steklakih, da sta prebrzela dolgo dnevno vožnjo v par miljah. Pri par živilih se je že bila steklina toliko stopnjevala, da jih je moral Gruber postreliti po končani vožnji. Komaj se je parazgubil odmev strelcev, že se je oglasilo iz daljave na pa-

DRUŠTVENE VESTI

Franjo Tanjšek, št. Andraž:

Na novo delo!

Val kipečega navdušenja se je v zadnjih dneh razilil preko slovenske domovine; nov val, ki se je pokazal v vrstah slovenske mladine. Srčno veselje se je polastilo naše mladine, ko se je nenadoma pojavila vest: Naše katoliške prosvetne organizacije s centralo vred so znova oživiljene! Veseli smo bili tega vsi, veseli tembolj, ker je bilo pred poltretjim letom delovanje naših društev krivično ustavljeno. Nad dve leti so samevali naši društveni domovi, nad dve leti se je nabiral prah po naših društvenih knjižnicah, nad dve leti je bila naša katoliška mladina prisiljena mirovati, ko ji je z razpustom njenih organizacij bila odvzeta njena sveta pravica do slovenske katoliške prosvete. 17. februar 1933 bo s črnimi črkami zaznamovan v zgodovini katoliškega mladinskega prosvetnega pokreta in imena onih, ki so ga povzročili, si bo slovenska mladina zapomnila za vedno. Z žalostjo in grenkobo v srcu se bo spominjala tistih težkih dni, ko ji je v lastni državi bila odvzeta možnost svobodnega gibanja in delovanja, ko je bila prisiljena soglašati s tem, kar je bilo proti njenim načelom in tradicijam.

Pa kljub temu naša mladina ni obupala: Trdno je upala na boljšo bodočnost, trdno je verovala, da se bodo razpršili temni oblaki, da bo posijalo zlato sonce v mračne dni. Naša mladina je upala, čakala in dočakala. Dočakala je lepše, svobodnejše dni, dočakala je tisti radostni trenutek, ko ji je bilo zopet dovoljeno svobodno gibanje in delovanje, dočakala je tudi veseli čas, ko so se ji vrata naših prosvetnih domov zopet odprla na stežaj.

Znova so zaživele naše organizacije, znova je zaživel v naših prosvetnih domovih gibanje, znova so se odprle naše društvene knjižnice. Znova se je začelo delovanje, da se vsaj nekaj tega nadomesti, kar je zaostalo v zadnjih treh letih. In vsi tisti, ki so svojčas tako grmeli proti našim društvom, ki so si ob njihovem razpustu od veselja meli roke, vsi tisti sedaj igrajo vlogo netopirja, ko se v strahu pred jasnimi in sončnimi dnevi skrije v temne kote. Našo mladino pa navdaja zavest, da je bilo njeno poprejšnje delo pravilno usmerjeno. In v to smer bo hodila tudi v bodoče.

Bodoče delo oživiljenih prosvetnih društev — tisočkrat bodi blagoslovljeno!

*

Fantovski tabor FKA na Uršlji gori se bode vršil dne 15. septembra. Tabor je določen za dekanije: Stari trg, Prevalje, Dravograd in Šaleška dolina.

Sv. Peter pri Mariboru. Prosvetno društvo »Skalae« v St. Petru pri Mariboru priredi v nedeljo dne 1. septembra, popoldne po večerih, pod milim nebom prosvetni tabor. Govorniki: č. g. profesor Rihter Jakob in g. profesor Prijatelj Ivan. Nastopijo tudi zastopniki posameznih župnij in društev. Sodeluje godba, tamburaški in pevski zbor. Popoldne ob pol 10. uri je v romarski cerkvi Matere božje na Gori slovesna zahvalna služba božja s pridigo. Odbor društva prijazno vabi vse prijatelje katoliške prosvete od blizu in daleč k obilni udeležbi!

Hoče pri Mariboru. V kroniki našega Prosv. društva bo letos zapisano z velikimi črkami: Spolnile so se več let trajajoče sanje članov društva. Stare dvorane ni več spoznati. Kljub krizi se je ob požrtvovalnosti dobrega našega ljudstva posrečilo dvorano povečati in olepšati. Imenovala se bo znanprej »Slomšekov dom«. Dne 8. septembra bo slovesna blagoslovitev in otvoritev novega doma. Cerkvene slovesnosti so bodo opravile dopoldan, popoldne pa bode otvoritev dvorane z lepo ljudsko igro »Revček Andrejček«.

Slov. Bistrica. Katoliško prosvetno društvo priredi v nedeljo dne 1. septembra, ob treh popoldne v dvorani hotela »Beograd« lepo marijansko igro znanega planiskega in humorističnega pisatelja Janka Mlakarja »Povest o izgubljeni Marti«. Pridite pogledat, da vas nje na globoka vsebina zajame.

Tabor fantovske Katoliške akcije v Jarenini. V Jarenini, kjer je bil pred 33 leti začetek velikega mladeniškega gibanja, katerega je sprožil takratni kaplan Franc Sal. Gomilšek, sedanji dekan pri Sv. Benediktu v Slov. gor., ki je zajelo v nekaj letih z neugnano silo vso slovensko mladino širom Stajerske, je bilo v nedeljo dne 18. avgusta zopet pozorišče novega fantovskega pokreta. Vršil se je tabor fantovske KA. Videli smo, da je mladina Slovenskih goric še vedno tako idealna, vedno tako navdušena in borbeno, kot je bila svoje dni. Do 700 fantov se je zbralo pri Sparlovem križu ter se uvrstilo v sprejeto, na čelu godba, ki je igrala koračnico slovenske mladine, in pa 4 prapori FKA. Pred slavalokom pod cerkvijo je bil sprejem gostov od strani domačih fantov, v imenu katerih jih je pozdravil predsednik jareninske FKA, nakar se je tisočglava fantovska armada podala med prepevanjem Hitanij Matere božje v cerkev, kjer je imel odposlanec škofa, stolni kanonik dr. Ivan Žagar, pridigo. Po sv. maši je bilo na prostoru pred cerkvijo elavnostno zborovanje, katerega je otvoril Jože Šketa. Uvodoma je pozdravil zborovanje dekan in častni kanonik J. Čížek. Takoj nato je dobil besedo podpredsednik škof. vodstva FKA Mirko Geratlič. Sledili so pozdravi zastopnikov iz posameznih župnij. Navdušeno so vsi izpovedali svojo pripravljenost, delati na verem in prosvetnem polju v smeri verske obnove. Popoldne so bile slovesne večernice, nakar so se fantje med aviranjem in petjem fantovske himne razšli. Bog daj taboru popoln uspeh!

Ljutomer. Katoliški dom v Ljutomeru obhaja torej desetletnico svojega obstoja. Blagoslovljen je bil ravno 8. septembra 1925. Blagoslovitev je izvršil sedajni knezoškof dr. Ivan Tomažič. Ob otvoritvi je govoril tudi dr. Josip Hohnjec. Največ zaslug za postavitve Katoliškega doma pa si je pridobil g. Ferk, zdaj župnik v Cezanjevcih. Sam je izdelal načrte za

rutih vetra tuleče zavijanje volka, ki je sledil sanem.

Celo noč sta prebedela lovca v nestrpnem poslušanju in prežanju. Zopet sta se obrnila proti jugu. Uro za uro, vozeč, bežeč in korakoma stopajoč, sta gnala čisto upehane in zastrupljene pse. Ob mraku sta bila pri Topniškem jezeru. Utaborila sta se med dvema ogromnima skalama. Čakala sta lačna, trudna, nevoljna, molče in obupno na dobro znani krik.

Približalo se je boječe tulenje po mrzlem vetru... Pomanjkanje ognja je hrabrilo previdne volkove. Iz poltreme so se prikazale izstradane postave, plazile so se spretno ter kradoma vedno bliže ter bliže. Psi so tulili od groze.

»Pod šotor!« je zavpil Lavison.

Gruber je zdiral za tovarišem pod platno. Obupno tulenje psov je oznanjalo žaloigro in šepetalo lovcema, da bo sledila prvi še druga — strašnejša. Nemec je polukal izpod šotora in zagledal belo maso, ki je valovila z vso brzino sem ter tja kakor brzice reke.

»Pošljiva svinca med nje!« je vzpodbujal Amerikanec.

Hitro je izstrelil Franc vse patrone v belo zmedo. Ogromna bela klopka se je razdelila; suhi volkovi so skočili visoko v zrak in popadali mrtvi na tla, drugi so se stisnili ter odšepali, zopet tretji so se vleкли z zadnjim delom po snegu, nekateri so napadli celo šotor.

»Nobene patrone več!« se je oglasil Franc.

Orjak je pograbil sekuro in se postavil pred vhod v šotor. Težko železo je preklalo prvemu volku glavo. Drugega je ohromil. Nato se je postavil velikan v ozki prehod med obema skalama in čakal z visoko dvignjeno sekuro. Cotasta bela pošast se je poganjala vanj z na stežaj odprtim gobcem. Zadel jo je votel udarec, odplašila se je brez glasu. Zopet je navalila ena od steklih pošasti na branečega se lovca. Liki blisk je padla sekira. V smrtnem boju se je zgrudil volk, se sukal v krogu, bežeč po zadnjih nogah, med tem ko je ostala glava ter pleča s sprednjima tacama v snegu. Udarec mu je zlomil hrbtenico.

(Dalje sledi.)

ki je bila nad glavo vsakega tekmovalca. Iz posode so bile napeljene cevi v usta pivcev. Zmagal je v tekmi 49letni Arabec, ki je popil v 1 uri in 35 minutah 14 in pol litra piva.

Največjo sigurnost

vživa človek na železnici. Amerikanska železniška družba je izdala statistiko, po kateri se veseli človek največje sigurnosti na železnici. Ako bi se vozil potnik po dnevu in po noči z enim vlakom, bi preteklo 12 tisoč let, predno bi ga zadela prometna nesreča.

HRANILNE KNJIŽICE ptujskih hranilnic kupimo. Gotovina takoj. Bančno kom. zavod Maribor, Aleksandrova 40.

Širite „Slov. gospodarja“!